

[Hans Nielsen.]

vi faaet 3—4 Forklaringer paa, hvilke Forandringer det medførte, nu fik vi en ny. Jeg har det ganske bestemte Indtryk, at den ærede Ordfører skærpede, ikke alene, hvad han har sagt i Udvalget, men ogsaa det, der staaar i selve Betænkningen, for at tilkendegive, at dette „paa uberettiget Maade“ er noget andet og noget mere, endda betydeligt mere end „utilbørligt“; man kunde ikke faa andet Indtryk af de Udtalelser, det ærede Medlem fremsatte nu for et Øjeblik siden. Det skal nu vise sig, om andre ærede Talere godkender denne Fortolkning af Ordet; det vil i hvert Fald overraske mig, hvis det er Tilfældet. Jeg kan da heller ikke se, at den ærede Ordfører har nogen som helst Berettigelse til at fremkomme med denne skærpene Udtalelse, som han fremsatte her i Dag. Det forekommer mig, at saaledes som Forslaget nu bliver ændret, bliver det endnu mere uklart, end da man havde Udtrykket „utilbørligt“. Vi ved alle, at det var i den yderste Nød og Trang, at man i sin Tid føjede Ordet „utilbørligt“ ind. Professor Vinding Kruse havde rettet sin ødelæggende Kritik imod det oprindelige Forslag, men havde efter at have gennemgaaet Forslagets § 1 udtalt, at man kunde jo, hvis man vilde, indskyde Ordet „utilbørligt“ baade i Forbindelse med de kollektive Aftaler i § 1 og „Følgelsen“ i § 3, og saa føjede han til, at saa kunde Forslaget maaske være til nogen Nytte. Det var den anbefaling, han gav for Udtrykket „utilbørligt“, det var i den yderste Nød, man indskød dette Ord, hvorved man kom ind paa ikke alene det retslige, men ogsaa en moralsk Fordømmelse af visse Aftaler og Handlinger, deriblandt Forfølgelse o. s. v. Nu har man forladt dette, og det har man gjort af en ganske ejendommelig Grund. Jeg læser til min store Overraskelse her i Flertallets Betænkning, at det ikke er sket af Hensyn til Lov og Ret og Nødvendighed og alt saadant noget; det har slet ikke været afgørende for Flertallet, det er slet ikke af den Grund, man har ændret det; nej, der staaar noget ganske andet, der staaar:

„Men da der fra anden Side, som er enig i, at en Lovgivning paa det i Lovforslaget omhandlede Omraade vilde være nyttig, ønskedes visse Ændringer og gaves til Kende, at saafremt disse blev foretaget, vilde man være med til at gennemføre Lovforslaget, har Flertallet ment det formaalstjenligt at stille de nævnte Ændringsforslag.“

Jeg maa sige, det er en ny Maade at

lovgive paa; den svarer lidt til det berømte: Værsaagod, træd indenfor, der er endnu Plads i Kongeløgen! som han siger, Professor Labri. Her er endnu rummelig Plads, er der ikke flere, der vil være med? Det er ligegyldigt, hvad der staaar i Forslaget, det kan vi ændre, det gør ikke noget, hvis der bare er nogle flere, der vil være med til det. Jeg vil sige, det er den stiveste Begrundelse, jeg nogen Sinde har set for noget Lovforslag i den danske Rigsdag; de ærede Medlemmer af Udvalgsskiftet burde egentlig have en Slags Præmie for den Maade, hvorpaa de fabrikkerer Love, og det endda Love, efter hvilke paa ubestemt Maade og efter Domstolens Forgødtbefindende et ubegrænset Antal Medborgere skal kunne idømmes ikke alene Bøder paa indtil 100 000 Kr., men ogsaa Fængsel paa Livstid. Saadan Ting afgøres efter, hvorledes tilfældige Mennesker ønsker Lovforslaget affattet! Jeg maa nok sige, at dette bærer Prisen for Hensynsløshed, og hvis „Berlingske Tidende“ havde anet, at der kom til at staa noget saadant her, den Gang de skrev om Forslaget, at nu var det sunket ned „paa det politiske Studeprangs laveste Niveau“, gad jeg egentlig vide, hvad Redaktør Anders Vigen kunde have fundet paa at sige; men det vil vi maaske faa at se i Morgen, det bliver ret interessant, for nu er vi jo kommet meget lavere end til „det politiske Studeprangs laveste Niveau“.

Hvis nu det urimelige skulde ske, at Flertallets Forslag bliver gennemført, vil vi altsaa faa en Bestemmelse, hvorefter kollektive Aftaler, som „paa uberettiget Maade“ begrænser Erhvervsfriheden, mister deres Retsgyldighed. Det forekommer mig, at naar man ser nærmere paa selve denne sproglige Formulering, staaar der noget ganske andet, end hvad Flertallet har faaet ud af det. Der staaar ganske vist i Betænkningen, hvad Flertallet har tænkt sig med det, men egentlig staaar der i Lovforslaget noget andet. Flertallet er gaaet over fra Handlingen til Maaden, hvorpaa Handlingen sker; det er ikke længere selve Handlingen, der interesserer, men det er den Maade, den Façon, hvorpaa den sker. Og hvad vil det saa sige? Ja, det forekommer mig, at man herved kommer endnu langt videre ud i det uberegnelige, end man var ved Ordet „utilbørligt“. Lad os f. Eks. tænke os, at en Mand har en Fjende, og denne Fjende køber alle mulige Fordringer paa denne Mand op og bliver ved at købe dem op, til han har dem allesammen, med det bestemte Formaal at ødelægge Manden, og naar han har alle disse Fordringer, slaar han ned paa ham